

פירות נוי

פנינים יקרים מתורת רבינו הגדול הגה"ק רבי מאיר שמחה הכהן זצוק"ל מדווינסק

בעל מחבר ספר "משך חכמה" על התורה

פרשת לך לך – פסקא טו

מאת יצחק בירך דסקל

גליון מס' תשפ"ה - ה טל: 03-5740046 מייל: y.b.daskal@gmail.com כל הזכויות שמורות ©

ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות

א. [טו] [יג, יד-טו] 'וְהָאָמַר אֶל אַבְרָם אַחֲרֵי הַפָּרָד לֹוֹט מֵעַמּוֹ שָׂא נָא עֵינֶיךָ וּרְאֵה מִן הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַתָּה שָׂם צַפְנָה וְנִגְבָּה וְקִדְמָה וְיָמָה: כִּי אֵת כָּל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אַתָּה רֹאֶה לְךָ אֶתְנַנָּה וּלְזָרְעֶךָ עַד עוֹלָם" ע"כ. יש לדקדק: א. מהו כפל הלשון "שא עיניך וראה", וגם מהו לשון "שא עיניך". ב. מדוע כתוב "לך אתננה ולזרעך" והפסיק במילה "אתננה", בין לך ולזרעך, והיה לכתוב "לך ולזרעך אתננה", או לכתוב "אתננה לך ולזרעך".

ב. ונראה, דכונת ה' לומר לאברהם, שאינו נותן לו סתם ארץ מגורים לו ולזרעו, אלא נותן לו ארץ רוחנית, שהיא מקודשת מכל הארצות (כלים א, ו), והיא תחת השגחת ה' יתברך, ואינה נתונה למזל או לשרי מעלה. ועוד נתכון ה' בזה לומר לאברהם, שלפיכך, אף על פי שהארץ נשלטת עכשיו על ידי הכנעני, שהרי לקבור את שרה היה צריך אברהם לשלם ד' מאות שקלים (בראשית כג, טז), מכל מקום היא שלו, והיינו, שאף על פי שבראיה טבעית נראה שאין הארץ עכשיו שלך, כי הכנעני קשור בה ככלב, ויונק שדיה, מכל מקום תביט בעינים רוחניות, ותראה מעלתה קדושתה והשגחתה, וזה נתון לך כבר עכשיו, שהיא ארץ שראויה לך ולבניך, לכן היא שלך כבר מעכשיו לעולם, לך ולזרעך, שהם ראויים לה, אלא שבינתיים זרים שולטים בה.

ג. ובזה מיושב היטב דקדוק הכתוב, דלכן כפל הלשון "שא עיניך", היינו ראייה רוחנית, וראה, שאפילו מה שנראה שעכשיו אינה שלך, היא כן שלך, ולא רק לבניך בעתיד תהיה שלהם, אלא כבר עכשיו היא שלך, אפילו שהכנעני שולט בה, ולכן דקדק להפסיק בין לך ולזרעך במילה אתננה, לומר לו, שאפילו לו, עכשיו, היא כבר נתונה במתנה, ולכן אמרו ביבמות סד, א בדין מי ששהה עשר שנים ולא ילדה אשתו צריך לגרשה, דשרה לא עלתה לה עשר שנים אלא בארץ ישראל ולא בחוץ לארץ. הנה מוכח, שאפילו בזמן אברהם היתה מצוה לדור בארץ ישראל מחמת קדושתה והשגחתה.

ד. ובזה הקדוש (לך לך נח, א) מבואר שהיא הנקודה המרכזית של העולם, וכן שאין עליה שרי מעלה, ומובא לעיל בפסקה יג דברי הזוהר, עיין שם בהערות.

ה. תמצית דבריו: ארץ ישראל רוחנית ומקודשת מכל הארצות, והיא תחת השגחת ה' יתברך, ואינה נתונה למזל או לשרי מעלה. ואף על פי שהארץ נשלטת על ידי זרים. לזה אמר, שא עיניך, שאף על פי שבראיה טבעית נראה שאין הארץ עכשיו שלך, תביט בעינים רוחניות, ותראה מעלתה קדושתה והשגחתה, וזה נתון לך כבר עכשיו, לכן דקדק לכתוב "לך אתננה" מעכשיו.